



UNIUNEA EUROPEANĂ



GUVERNUL ROMÂNIEI



Instrumente Structurale
2007-2013

Domeniul major de intervenție 5.2 “Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice”

ADR Vest

- noiembrie 2009 -



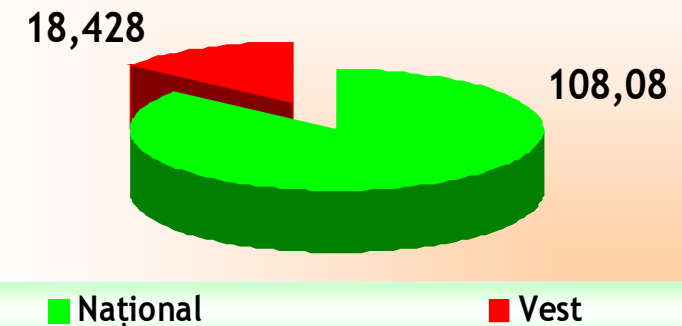
Inițiativă locală. Dezvoltare regională.

Domeniul 5.2. Crearea, dezvoltarea, modernizarea infrastructurii de turism pentru valorificarea resurselor naturale și creșterea calității serviciilor turistice (DMI 5.2)

- Noul Ghid al Solicitantului pentru DMI 5.2 a fost publicat în data de **30 octombrie 2009**.
- Cererile de finanțare se depun în mod continuu la sediul ADR Vest începând cu data de **23 noiembrie 2009** până la depășirea cu 50% a alocării financiare regionale.
- **Alocarea financiară** disponibilă pentru această cerere deschisă de proiecte este de **18,428 Milioane Euro pentru Regiunea Vest** (compusă din Județele Arad, Timiș, Caraș-Severin și Hunedoara)



Alocare financiară pentru DMI 5.2
Regiunea Vest vs alocare națională



Ce se finanțează prin DMI 5.2?

- Proiectul se încadrează în una din categoriile de operațiuni ale DMI 5.2:
 - Amenajarea obiectivelor turistice naturale cu potențial turistic;
 - Valorificarea potențialului turistic montan;
 - Dezvoltarea turismului balnear;
 - Crearea, reabilitarea și extinderea infrastructurii de agrement, inclusiv a utilităților aferente.
- Activitățile finanțabile variază în funcție de tipul de investiție:
 - Infrastructura de turism de utilitate publică (nu intră sub incidența ajutorului de stat);
 - Infrastructura de turism de utilitate publică - privată (care intră sub incidența ajutorului de stat).



Pentru infrastructura de turism de utilitate publică (nu intră sub incidența ajutorului de stat)

- În stațiuni turistice balneare, climatice și balneo - climatice:
 - Reabilitarea/ modernizarea infrastructurii rutiere, inclusiv utilitățile din corpul drumului;
 - Crearea/ reabilitarea parcurilor balneare, parcuri - grădină.
- Amenajarea obiectivelor turistice naturale de utilitate publică și crearea/ modernizarea infrastructurilor conexe de utilitate publică;
- Construirea/ modernizarea punctelor (foișoarelor) de observare/ filmare/ fotografiere;
- Construirea/ modernizarea căilor de acces la obiectivele turistice naturale.
- Construirea/modernizarea refugiilor montane.
- Amenajarea/ construirea de posturi Salvamont.



Se finanțează căile de acces deficitare DACĂ afectează valorificarea obiectivului turistic

Serviciile publice SALVAMONT se organizează (cf. legii) doar de consiliile județene/ locale în a căror rază administrativ - teritorială/ localități există trasee montane și/sau pârtii de schi.

Pentru infrastructura de turism de utilitate publică - privată (care intră sub incidența ajutorului de stat)

- În stațiunile turistice balneare, climatice și balneo - climatice:
 - Dezvoltare rețele captare și/sau transport a izvoarelor minerale și saline terapeutice (ape minerale, lacuri, nămoluri, gaze terapeutice, factorii sanogeni de la nivelul grotelor și salinelor);
 - Creare/ modernizare și dotare (inclusiv utilități) baze de tratament, saline terapeutice;
- Construirea de piscine, ștranduri, bazine de kinetoterapie;
- Construirea de terenuri de sport;
- Modernizare căi ferate cu ecartament îngust în zonele de deal și de munte
- Crearea de porturi turistice, inclusiv debarcadere amplasate pe lacuri de agrement;



Pentru infrastructura de turism de utilitate publică - privată (care intră sub incidența ajutorului de stat)

- Construire **pârții de schi** (instalații transport persoane pe cablu, instalare echipamente ce produc zăpadă artificială, instalare echipamente pentru iluminat nocturn pârții de schi, dotare cu echipamente pentru întreținerea pârțiilor de schi);
- Construire/ dezvoltare pârții pentru practicarea altor **sporturi de iarnă**;
- Amenajări specifice pentru **sporturi nautice**;
- Construire **piste pentru cicloturism**;
- Crearea și extinderea **infrastructurii de agrement** (inclusiv utilități)
- Creare/ reabilitare **trasee** de cură pe teren, locuri de recreere și popas, facilități de utilizare a izvoarelor minerale.



Ce nu se finanțează pe DMI 5.2

- ✓ **Nu sunt eligibile** activitățile privind structurile turistice de cazare și alimentație.



- ✓ **Întregul proiect nu este eligibil** dacă lucrările au fost începute înaintea semnării contractului de finanțare.



Cine poate depune proiecte?

A. Pentru infrastructura de turism de utilitate publică

- Unități administrativ-teritoriale (autorități ale administrației publice locale - APL)
- Parteneriate între unități administrativ-teritoriale (APL)
- Asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI)

B. Pentru infrastructura de turism de utilitate publică/ privată

- Unități administrativ-teritoriale (APL)
- Asociații de dezvoltare intercomunitară (ADI)
- IMM-uri

IMM-uri (inclusiv microîntreprinderi) cu activități în domeniul turismului sau activități conexe (minim 1 an activitate) conform Clasificării Activităților din Economia Națională (CAEN) :

- *Secțiunea I* - Hoteluri și restaurante (excepție grupa 562 „Activități de alimentație (catering) pentru evenimente și alte servicii de alimentație”).

- *Secțiunea R* - Activități de spectacole, culturale și recreative, respectiv: 9104, 931 și 932.

Parteneriate între:

- | | |
|---|---|
| • Unități administrativ-teritoriale (APL) | • Unități administrativ - teritoriale (APL) și ONG-uri din turism și/ sau activități conexe (minim 1 an de activitate în turism) |
|---|---|

Condiții de îndeplinit

1. Solicitanții (și toți partenerii) trebuie să dovedească:

- calitatea de proprietar/
administrator (pt. APL)
- concesiunea

asupra clădirii și terenului care fac obiectul proiectului, de la depunerea proiectului până în:

- anul 5 de la încheierea proiectului sau
- anul 3 în cazul IMM - urilor.

Se dovedește dreptul de a face investiții asupra infrastructurii concesionate printr-o declarație autenticată a proprietarului de acceptare a lucrărilor.

În această perioadă, solicitantul păstrează natura activității pentru care a obținut finanțare.



2. Clădirea și terenul investiției îndeplinesc condițiile:

1. Sunt libere de orice sarcini
2. Nu fac obiectul unor litigii cu privire la situația juridică
3. Nu fac obiectul revendicărilor potrivit unor legi speciale în materie sau dreptului comun

Condiții de îndeplinit

3. Solicitantul (și partenerii, unde este cazul) are capacitatea de a implementa proiectul

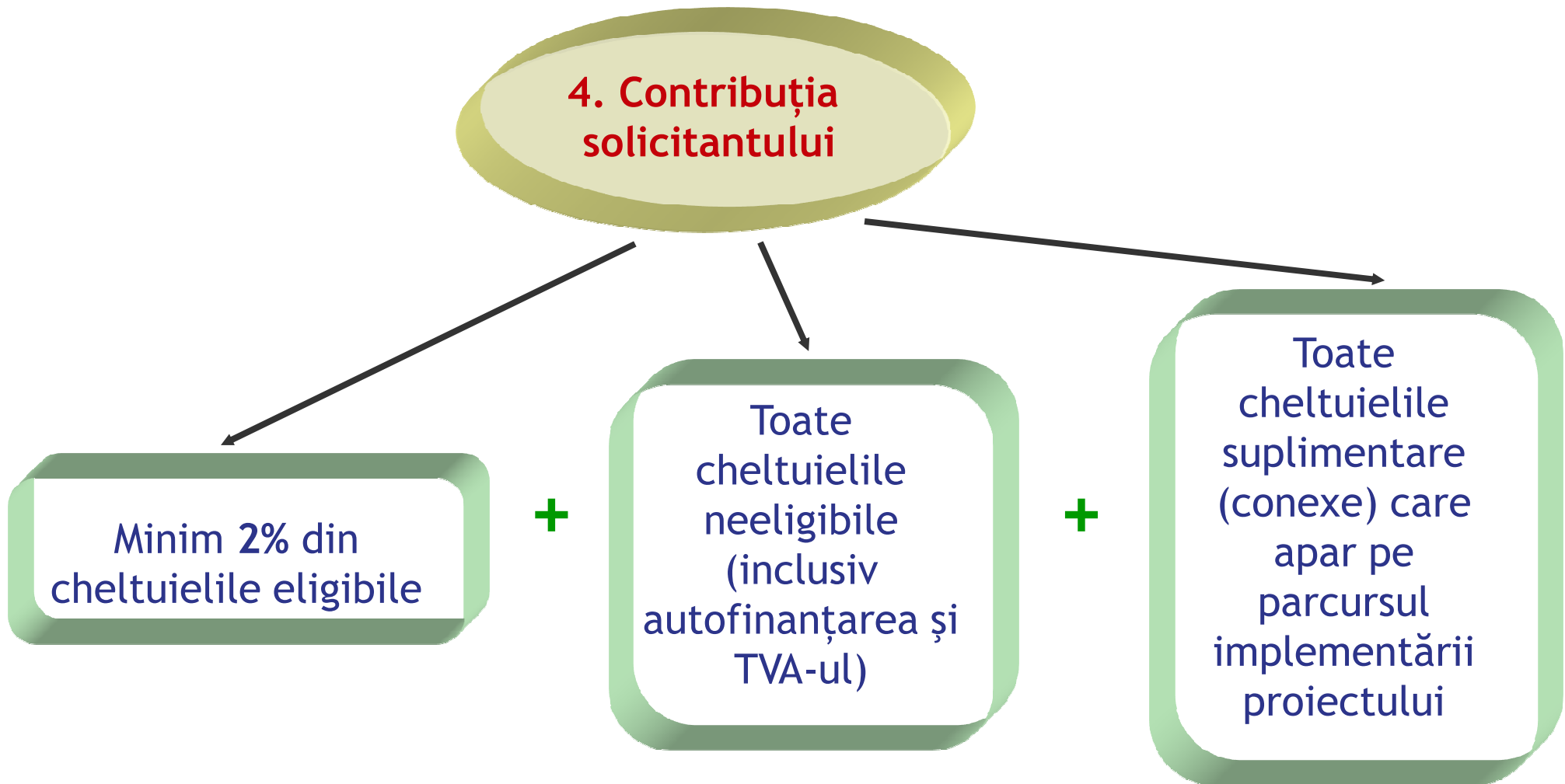


Capacitate operațională:
solicitantul poate asigura resurse umane și resurse materiale necesare implementării proiectului.



Capacitate financiară:
% din cheltuielile eligibile + toate cheltuielile neeligibile + resurse financiare necesare implementării optime a proiectului în condițiile rambursării ulterioare a cheltuielilor

Condiții de îndeplinit Pentru infrastructura de turism de **utilitate publică** (care nu intră sub incidența ajutorului de stat)



Condiții de îndeplinit

Pentru infrastructura de turism de utilitate publică / privată care intră sub incidența ajutorului de stat

50%	din costuri eligibile	<ul style="list-style-type: none"> Unități administrativ - teritoriale (APL); ADI; Parteneriate între: <ul style="list-style-type: none"> - unități administrativ - teritoriale (APL); - unități administrativ - teritoriale (APL) și ONG-uri)
40%		<ul style="list-style-type: none"> Întreprinderi mijlocii din turism
30%		<ul style="list-style-type: none"> Întreprinderi mici (microîntreprinderi) din turism; Unități administrativ - teritoriale (APL) cu buget anual mai mic de 10 milioane Euro și mai puțin de 5000 locuitori.

Toate cheltuielile neeligibile (inclusiv TVA)

Toate cheltuielile suplimentare (conexe) ce apar pe parcursul derulării proiectului

Contribuția solicitantului

În cadrul POR contribuția în natură nu este eligibilă!!!

Valoarea proiectelor



Valoarea totală a proiectului = Cheltuielile eligibile + neeligibile + conexe + TVA

Pentru investițiile în infrastructura de turism de utilitate publică (care nu intră sub incidența ajutorului de stat)

Pentru infrastructura de turism de utilitate publică / privată (care intră sub incidența ajutorului de stat)

700.000 - 85.000.000 lei

6.400.000 - 85.000.000 lei (pentru proiectele implementate în localități din mediul rural)

Valoarea proiectelor se calculează în LEI !

Condiții de îndeplinit

5. Solicitantul face dovada **menținerii/ includerii** totale sau parțiale **în circuitul public** a obiectivului turistic/ infrastructurii de agrement finanțate:
- pe perioada de implementare a proiectului și
 - timp de 5 ani după finalizarea proiectului



Excepție fac IMM-urile pentru care durata e de minim 3 ani de la finalizarea proiectului.

6. IMM - urile trebuie să fi desfășurat **activitate în domeniul turismului** și/ sau activități conexe de cel puțin **1 an**, la data depunerii cererii de finanțare.

Condiții de îndeplinit

7. Proiectele trebuie să respecte **legislația**  în domeniul:



✓ egalității de șanse,



protecției mediului



✓ eficienței energetice, ajutorului de stat și achizițiilor publice.

8. Proiectul trebuie finalizat până la



31.07.2015

9. Activitățile din cadrul proiectului:

- nu au fost finanțate din fonduri publice în ultimii 5 ani
- nu beneficiază de fonduri publice sau, după caz, de fonduri private

10. Se finanțează proiecte localizate în:

- mediul urban
- mediul rural (pentru proiecte cu o valoare mai mare de 6.400.000 lei)
- stațiunile turistice balneare, climatice și balneo-climatice (indiferent dacă sunt din mediul rural sau urban)

Documentațiile tehnico-economice

- Documentația tehnico-economică trebuie elaborată conform HG 28/2008.
- Documentațiile realizate înainte de intrarea în vigoare a HG 28/2008 vor urma modelul din Ghidul Solicitantului pentru aceste situații.



Documentațiile tehnico-economice ce nu au la bază studiile/expertizele solicitate de legislația în vigoare și informațiile insuficiente puse la dispoziția evaluatorilor în etapa de evaluare tehnică și financiară pot conduce la **respingerea proiectului** prin punctarea acestuia cu 0 puncte la subcriteriile privind coerența documentației, soluția tehnică, metodologia de implementare a proiectului.

Documentațiile tehnico-economice

1. Un studiu de fezabilitate
pentru obiective
de investiții noi/extinderi

2. O documentație de
avizare
pentru lucrările de
intervenții

Documentațiile tehnico-
economice (cf. HG 28/2008)
care prevăd
lucrări de extindere și
lucrări de intervenții
la construcții existente,
includ:

3. Devizul general
pentru întregul
obiectiv proiectat

4. Analiza cost-
beneficiu
pentru întregul
obiectiv proiectat

Cheltuieli eligibile



- O cheltuială este eligibilă în cadrul POR, dacă:
 - ✓ este **efectiv plătită** între 1 ianuarie 2007 și 31 decembrie 2015 pentru infrastructura de turism de utilitate publică
 - ✓ este **efectiv plătită** de la data intrării în vigoare a schemei de ajutor de stat pentru dezvoltare regională prin sprijinirea investițiilor în turism și până la 31 decembrie 2015 pentru infrastructura de turism de utilitate publică/ privată care intră sub incidența ajutorului de stat
 - ✓ este **însoțită de facturi**, conform legislației naționale, sau de alte documente contabile cu valoare probatorie, echivalente facturilor, pe baza cărora cheltuielile să poată fi auditate și identificate.
 - ✓ este **în conformitate cu prevederile Contractului de finanțare** încheiat de către Autoritatea de Management, prin Agenția pentru Dezvoltare Regională (în calitate de OI)
 - ✓ este **conformă cu prevederile legislației naționale**, în special în ceea ce privește **ajutorul de stat și regimul achizițiilor publice**
 - ✓ este **menționată în Lista cheltuielilor eligibile aprobată prin Ordinul comun al MDLPL nr. 245/2008 și al MEF nr. 1549/2008.**



Cheltuieli eligibile

!!! Cheltuielile efectuate de beneficiar sunt considerate eligibile de la data intrării în vigoare a Contractului de finanțare

A. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică

Prin excepție următoarele cheltuieli efectuate de beneficiar sunt eligibile de la data de 1 ianuarie 2007:

- cheltuieli pentru elaborarea studiului de fezabilitate;
- cheltuieli pentru elaborarea studiului de fezabilitate;
- expertiză tehnică și, după caz, audit energetic;
- documentație tehnico-economică: studiu de fezabilitate sau documentație de avizare a lucrărilor de intervenții;
- cheltuieli pentru elaborarea studiilor de teren;
- cheltuieli pentru elaborarea proiectului tehnic
- cheltuieli pentru achiziția terenului;
- cheltuieli pentru avize, acorduri, autorizații

B. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică/privată

Prin excepție următoarele cheltuieli efectuate de beneficiar sunt eligibile de la data intrării în vigoare a Schemei de ajutor de stat:

- cheltuielile efectuate pentru achiziția/exproprierea de teren

Cheltuieli eligibile

A. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică

1. Cheltuieli privind achiziția terenului, amenajarea acestuia și amenajări pentru protecția mediului

- ✓ Achiziția sau exproprierea terenurilor, în limita a 10 % din valoarea totală eligibilă a proiectului;
- ✓ Amenajarea terenului;
- ✓ Amenajarea pentru protecția mediului

2. Cheltuieli pentru asigurarea utilităților:

- ✓ alimentare cu apă, gaze naturale, agent termic, energie electrică, canalizare, telecomunicații, care se execută pe amplasamentul delimitat juridic al obiectivului de investiție
- ✓ cheltuieli aferente racordării la utilități.

Cheltuieli eligibile

B. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică/privată

1. Cheltuieli privind achiziția terenului, amenajarea acestuia și amenajări pentru protecția mediului

- ✓ Achiziția sau exproprierea terenurilor, în limita a 10 % din valoarea totală eligibilă a proiectului;
- ✓ Amenajarea terenului
- ✓ Amenajarea pentru protecția mediului

2. Cheltuieli pentru asigurarea utilităților:

- ✓ alimentare cu apă, gaze naturale, agent termic, energie electrică, canalizare, telecomunicații care se execută pe amplasamentul delimitat juridic al obiectivului de investiție
- ✓ cheltuieli aferente racordării la utilități

Cheltuieli eligibile

A. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică

3. Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică (în limita a 5% din valoarea totală eligibilă a proiectului):

3.1 Studii de teren: studii geotehnice, geologice, hidrologice, hidrogeotehnice, fotogrammetrice, topografice și de stabilitate a terenului pe care se amplasează obiectivul de investiție.

3.2 Obținere avize, acorduri și autorizații: obținerea/ prelungirea valabilității certificatului de urbanism, taxa pentru obținerea/ prelungirea valabilității autorizației de construire, obținerea avizelor / acordurilor pentru racorduri și branșamente la rețele publice, întocmirea documentației, obținerea numărului cadastral și înregistrarea terenului în Cartea funciară, obținerea acordului de mediu; obținerea avizului PSI.

Cheltuieli eligibile

B. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică/privată

3. Cheltuieli pentru proiectare și asistență tehnică

✓ Cheltuială neeligibilă

3.1 Studii de teren

✓ Cheltuială neeligibilă

3.2 Obținere avize, acorduri și autorizații:

✓ Cheltuială neeligibilă

Cheltuieli eligibile

A. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică

3.3 Proiectare și inginerie:

- ✓ elaborarea tuturor fazelor de proiectare
- ✓ verificarea tehnică a proiectării și elaborarea certificatului de performanță energetică a clădirii
- ✓ elaborarea documentațiilor necesare obținerii acordurilor, avizelor și autorizațiilor aferente obiectivului de investiție

3.4 Consultanță:

- ✓ servicii de consultanță la elaborarea studiilor de piață și de evaluare;
- ✓ servicii de consultanță în domeniul managementului proiectului finanțat;
- ✓ asistență/ consultanță juridică, pentru elaborarea documentației de atribuire și/sau aplicării procedurii de atribuire a contractelor de achiziție publică.



Cheltuieli eligibile

B. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică/privată

3.3 Proiectare și inginerie:

- ✓ Cheltuială neeligibilă

3.4 Consultanță:

- ✓ Cheltuială neeligibilă

Cheltuieli eligibile

A. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică

3.5 Asistență tehnică:

- ✓ asistență tehnică din partea proiectantului, dacă nu intră în tarifarea proiectării;
- ✓ asigurarea supravegherii execuției prin inspectori de șantier desemnați de autoritatea contractantă.

4. Cheltuieli cu investiția de bază

4.1 Cheltuieli pentru construcții și instalații:

- ✓ Reabilitarea /modernizarea infrastructurii rutiere, inclusiv utilitățile din corpul drumului în stațiuni turistice, climatice și balneo - climatice.
- ✓ Amenajarea în scop turistic a obiectivelor turistice naturale (formațiuni geologice, peșteri, saline, mine, vulcani noroioși, lacuri) prin: instalații de iluminat, încălzire, ventilație; creare/ modernizare grupuri sanitare; creare puncte de colectare a gunoiului menajer;



Cheltuieli eligibile

B. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică/privată

3.5 Asistență tehnică:

- ✓ Cheltuieli neeligibile

4. Cheltuieli cu investiția de bază

4.1 Cheltuieli pentru construcții și instalații:

- ✓ Dezvoltarea rețelelor de captare și/ sau transport a izvoarelor minerale și saline cu potențial terapeutic (ape minerale, lacuri și nămoluri terapeutice, gaze terapeutice, factorii sanogeni de la nivelul grotelor și salinelor) din stațiuni turistice balneare, climatice și balneo - climatice;
- ✓ Crearea, modernizarea, dotarea (inclusiv cu utilități) a bazelor de tratament din stațiunile turistice balneare, climatice și balneo-climatice, inclusiv a salinelor terapeutice;

Cheltuieli eligibile

A. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică

- ✓ Construire /modernizare puncte (foișoare) de observare/ filmare/ fotografiere;
- ✓ Construirea/ modernizarea căilor de acces la principalele obiective turistice naturale (maxim 10% din valoarea totală a proiectului);
- ✓ Construirea/ modernizarea refugiilor montane;
- ✓ Amenajarea posturilor SALVAMONT;
- ✓ Crearea /reabilitarea parcurilor balneare, parcuri - grădină în stațiuni turistice balneare, climatice și balneo-climatice;

Cheltuieli eligibile

B. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică/privată

- ✓ Construire piscine, ștranduri, bazine de kinetoterapie;
- ✓ Construire terenuri de sport;
- ✓ Modernizare căi ferate cu ecartament îngust pentru transport feroviar de interes turistic din zonele de deal și munte;
- ✓ Creare porturi turistice, inclusiv a debarcaderelor amplasate pe lacuri de agrement;
- ✓ Construire pârtii de schi (construire instalații de transport pe cablu pentru persoane, instalare echipamente pentru producerea zăpezii artificiale, instalare echipamente pentru iluminatul nocturn al pârtiilor de schi);
- ✓ Construire /dezvoltare pârtii pentru alte sporturi de iarnă;
- ✓ Amenajări specifice sporturilor nautice;
- ✓ Crearea și extinderea infrastructurii de agrement (inclusiv a utilităților aferente);
- ✓ Crearea/ modernizarea traseelor de cură pe teren, a locurilor de recreere și popas, a facilităților de utilizare a izvoarelor minerale;
- ✓ Construirea pistelor pentru cicloturism.

Cheltuieli eligibile

A. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică

4.2. Cheltuieli cu echipamente specifice pentru lucrările efectuate

4.3 Dotări de specialitate



5. Alte cheltuieli

5.1 Organizare de șantier

5.1.1. Lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier

5.1.2. Cheltuieli aferente activităților conexe organizării de șantier

5.2 Cheltuieli pentru cotele legale:

✓ cota aferentă inspecției pentru controlul calității lucrărilor de construcții;

✓ cota pentru controlul statului în amenajarea teritoriului, urbanism și pentru autorizarea lucrărilor de construcții;

✓ cota aferentă Casei Sociale a Constructorilor.

Cheltuieli eligibile

B. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică/privată

4.2 Cheltuielile pentru dotări de specialitate, utilaje, echipamente specifice și funcționale:

✓ procurarea utilajelor și echipamentelor specifice și a celor incluse în instalațiile funcționale pentru instalații de transport pe cablu pentru persoane, echipamente pentru producerea zăpezii artificiale, echipamente pentru iluminatul nocturn al pârtiilor de schi, echipamente pentru întreținerea pârtiilor de schi și a pârtiilor destinate celorlalte sporturi de iarnă;

✓ achiziționarea de echipamente IT și programe informatice

5. Alte cheltuieli

5.1. Organizare de șantier

5.1.1. Lucrări de construcții și instalații aferente organizării de șantier

5.1.2. Cheltuieli aferente activităților conexe organizării de șantier - Cheltuială neeligibilă !

5.2 Cheltuieli pentru cotele legale

✓ Cheltuială neeligibilă

Cheltuieli eligibile

A. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică

5.3 Cheltuieli diverse și neprevăzute sunt eligibile dacă sunt detaliate și doar în limita a maxim **10%** din valoarea uneia sau, cumulat, a mai multor cheltuieli pentru investiția de bază în funcție de natura și complexitatea lucrărilor.

6. Cheltuieli pentru implementarea proiectului:

6.1 Cheltuielile aferente activităților de audit

6.2 Cheltuielile cu publicitatea și informarea

Cheltuieli eligibile

B. Proiecte de infrastructură de turism de utilitate publică/privată

5.3 Cheltuieli diverse și neprevăzute sunt eligibile dacă sunt detaliate și doar în limita de maxim **10%** din valoarea uneia sau, cumulat, a mai multor cheltuieli pentru investiția de bază în funcție de natura și complexitatea lucrărilor.

6. Cheltuieli pentru implementarea proiectului:

6.1 Cheltuielile aferente activităților de audit
✓ Cheltuielile neeligibile

6.2 Cheltuielile cu publicitatea și informarea
✓ Cheltuielile neeligibile

Cheltuieli neeligibile

Orice cheltuială care nu se regăsește pe lista cheltuielilor eligibile din Ordinul comun al MDLPL și MEF va fi considerată **CHELTUIALĂ NEELIGIBILĂ**.

Nu sunt eligibile:

- ✓ taxa pe valoarea adăugată;
- ✓ dobânda și alte comisioane aferente creditelor;
- ✓ cheltuielile colaterale care intervin într-un contract de leasing;
- ✓ achiziția de echipament second-hand;
- ✓ amenzi, penalități și cheltuieli de judecată;
- ✓ operarea obiectivelor de investiții.



În cadrul POR, **contribuția în natură nu este eligibilă !**



Vă mulțumim pentru atenție!

adresa internet: www.adrvest.ro

e-mail: office@adrvest.ro

telefon/ fax: 0256/ 491981, 491923

Inițiativă locală. Dezvoltare regională.